

2021

TØNDER
KOMMUNE

§16a Miljøgodkendelse af husdyrbrug
Gyvelvej 62, 6780 Skærbæk

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING	3
AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE	4
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	7
A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD	7
Plan A	8
B. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE	9
1) Indretning og drift af anlæg	9
2) Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer.....	11
3) Forbindelse til andre husdyrbrug	11
4) Lokalisering og landskab	11
5) Ammoniak	13
6) Lugt	14
7) Øvrige emissioner og gener	14
8) Reststoffer, affald og naturressourcer	15
9) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak.....	16
10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger:.....	17
C. OPLYSNINGER OM IE-HUSDYRBRUGET	17
D. OPLYSNINGER M.V. TIL MILJØKONSEKVENSRAPPORT	17
ØVRIGE RELEVANTE OPLYSNINGER	19
VILKÅR TIL PLAN A.....	20
Plan B	25
B. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE.....	26
10) Indretning og drift af anlæg	26
11) Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer.....	28
12) Forbindelse til andre husdyrbrug	28
13) Lokalisering og landskab	28
14) Ammoniak	30
15) Lugt	31
16) Øvrige emissioner og gener	31
17) Reststoffer, affald og naturressourcer	33
18) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak.....	33
10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger:.....	34
C. OPLYSNINGER OM IE-HUSDYRBRUGET	34
D. OPLYSNINGER M.V. TIL MILJØKONSEKVENSRAPPORT	34
ØVRIGE RELEVANTE OPLYSNINGER	37
VILKÅR TIL PLAN B.....	38
HØRINGER.....	43

KLAGEVEJLEDNING	43
BILAG	44

INDLEDNING

Ebbesen I/S har den 27. juni 2020 søgt om miljøgodkendelse på ejendommen Gyvelvej 62, 6780 Skærbæk.

Godkendelsen bygger på oplysningerne i ansøgningen (skema nr. 211585 for plan A og scenarieberegning 219874 for plan B) med tilhørende bilag.

Godkendelsen indeholder først en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af ejendommen herunder afsnit der vedrører husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne. Derefter er der et afsnit der indeholder et ikke-teknisk resume der beskriver konsekvenserne for mennesker og miljø. Til sidst er vilkårene for afgørelsen.

Der gives 6 års frist for udnyttelse af godkendelsen.

Historik

Ejendommen har en § 12 miljøgodkendelse fra 2015. Samt et tillæg til § 12 godkendelsen fra 2017 samt to anmeldeafgørelser om ensilagepladser. På ejendommen er der tilladelse til 245 malkekøer, 62 småkalve (0-7 mdr.) og 157 kvier (7-25 mdr.), og 122 tyrekalve (40-70 kg.) samt 2 heste (500-700 kg.). Den eksisterende godkendelse bortfalder når der meddeles en miljøgodkendelse efter § 16a.

Miljøgodkendelse § 16a – 2020

Der ønskes mulighed for en mere fleksibel anvendelse af de nuværende anvendte eksisterende stalde. Der søges om mulighed for at kunne etablere nye stalde.

AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE

Tønder Kommune meddeler 29. juli 2021 miljøgodkendelse til husdyrbruget på Gyvelvej 62 med de stillede vilkår.

Godkendelsen er meddelt jf. § 16a i husdyrloven¹. Vurderinger og vilkårsfastsættelse er foretaget efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² og husdyrgødningsbekendtgørelsen³.

Forudsætninger for afgørelsen:

Det er en forudsætning for udvidelsen af produktionsarealet i stald A, at beboelsen på Gyvelvej 66, enten sammatrikuleres med Gyvelvej 62, eller nedrives. Hvis dette ikke gøres kan produktionsarealet i stald A ikke udvides. Resten af projektet kan gennemføres uden den omtalte sammatrikulering eller nedrivning.

Der meddeles godkendelse til to forskellige alternativer, plan A og B. Ansøger kan enten udnytte plan, A eller plan B, der kan ikke udnyttes en mellemting, med elementer fra begge alternativer.

Der godkendes følgende:

Plan A

Produktionsareal:

Eksisterende produktionsarealer:

304 m² dybstrøelse til flexgr. alle kvæg.

75 m² fast gulv til flexgr. alle kvæg.

2263 m² spaltegulv med kanal bagskyl eller ringkanal til flexgr. alle kvæg.

193 m² dybstrøelse til flexgr. alle kvæg, heste, får og geder

73 m² Høner, konsumæg. Skrabe og friland, gulvdrift uden kummer.

Der godkendes yderligere produktionsarealer i etape 1:

2926 m² fast drænet gulv m. skraber og ajle afløb til flexgr. alle kvæg.

912 m² dybstrøelse til flexgr. alle kvæg, heste, får og geder

240 m² dybstrøelse til flexgr. alle kvæg.

Der godkendes yderligere produktionsarealer i etape 2:

4420 m² fast drænet gulv m. skraber og ajle afløb til flexgr. alle kvæg.

896 m² dybstrøelse til flexgr. alle kvæg.

Gødningsareal:

1.855 m² gødningsareal til flydende husdyrgødning.

314 m² gødningsareal til fast husdyrgødning.

Projekterede anlæg:

Etape 1:

Kvægstald på 3089 m².

Kalvestald på 240 m².

Malke- og velfærdsstald på 3433 m².

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 01-05-2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

² Bekendtgørelse nr 1261 af 29. november 2019 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

³ Bekendtgørelse nr. 760 af 30-07-2019 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Samt tilhørende drivgange og pladser til kalvehytter

Etape 2:

Gyllebeholder på 5000 m³.

Kvægstald på 5922 m².

Tilbygning til velfærdsstald på 567 m².

Kalvestald på 240 m².

Samt tilhørende drivgange og pladser til kalvehytter

Dispensation fra afstandskrav:

Tønder Kommune har meddelt dispensation til afstandskrav i § 8 for: Kombineret kalveplads og vej (etape 1) og ny kalvestald, i forhold til Hedebovej, her bliver afstanden henholdsvis 6 meter og 13 meter.

Løbegården syd for stalden i etape 2, i forhold til Hedebovej, her bliver afstanden 13 meter.

Den nye gyllebeholder, i forhold til naboskel, her bliver afstanden 24 meter.

Den nye ensilageplads, i forhold til grundvandsboring, her bliver afstanden 17 meter.

Dispensationerne er meddelt efter § 9 stk. 3 i husdyrloven.

Vilkår for dispensationerne er indarbejdet i godkendelsen.

Plan B:

Produktionsareal:

Eksisterende produktionsarealer:

304 m² dybstrøelse til flexgr. alle kvæg.

75 m² fast gulv til flexgr. alle kvæg.

2263 m² spaltegulv med kanal bagskyl eller ringkanal til flexgr. alle kvæg.

193 m² dybstrøelse til flexgr. alle kvæg, heste, får og geder.

73 m² Høner, konsumæg. Skrabe og friland, gulvdrift uden kummer.

Der godkendes yderligere produktionsarealer i etape 1:

2926m² fast drænet gulv m. skraber og ajlefløb til flexgr. alle kvæg.

912 m² dybstrøelse til flexgr. alle kvæg, heste, får og geder.

240 m² dybstrøelse til alle kvæg.

Der godkendes yderligere produktionsarealer i etape 2:

4420 m² fast drænet gulv m. skraber og ajlefløb til flexgr. alle kvæg.

896 m² dybstrøelse til flexgr. alle kvæg.

Gødningsareal:

1.855 m² gødningsareal til flydende husdyrgødning.

314 m² gødningsareal til fast husdyrgødning.

Projekterede anlæg:

Etape 1:

Kvægstald på 3091 m².

Velfærdsstald på 1134 m².

Kalvestald på 240 m².

Malkecenter på 2035 m².

Samt tilhørende drivgange og pladser til kalvehytter

Etape 2:

Gyllebeholder på 5000 m³.

Kvægstald på 5922 m².

Tilbygning til velfærdsstald på 567 m².
Kalvestald på 240 m².
Samt tilhørende drivgange og pladser til kalvehytter

Dispensation fra afstandskrav:

Tønder Kommune har meddelt dispensation til afstandskrav i § 8 for:
Den nye kostald og løbegård, i forhold til naboskel, her bliver afstanden 17 meter. Den nye stald, i forhold til grundvandsboring, her bliver afstanden 7 meter.

Dispensationerne er meddelt efter § 9 stk. 3 i husdyrloven.

Vilkår for dispensationerne er indarbejdet i godkendelsen.

Godkendelsen bygger på ansøgning nr. 211585, samt scenarie nr. 219874, indsendt via husdyrgodkendelse.dk.

Det er Tønder Kommunes vurdering, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen. Herunder, at husdyrbruget kan drives på stedet under hensyn til omgivelserne, og ikke vil påvirke Natura 2000 områder væsentligt eller ødelægge plantearter, yngle- eller rasteområder for bilag IV arter.

Afgørelsen kan skriftligt påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet jf. vejledning sidst i godkendelsen.

Per Hendriksen
Miljømedarbejder

Kvalitetssikring:
Flemming Refsgaard
Miljømedarbejder

MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING

A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD

1) Bedriftsoplysninger:

Gyvelvej 62
Ejendomsnr.: 500007287
CVR: 40097813
CHR: 51105

2) Kontaktoplysninger:

Henrik Bilde Ebbesen
Gyvelvej 57, 6780 Skærbæk
Mobil: 5328 8980
E-mail: ebbesen2019@hotmail.com

3) Ejer af ejendom:

Ebbesen I/S
(Henrik Bilde Ebbesen, Simon Bilde Ebbesen og Alfred Poulsen Ebbesen)
Gyvelvej 62, 6780 Skærbæk
E-mail: Ebbesen2019@hotmail.com
Tlf: 24981776

4) Rådgiver:

Ulla Refshammer Pallesen
Landbosyd, Jens Terp-Nielsens Vej 13, 6200, CVR-nr 25160428
tlf: 74365043 / 61558262
E-mail:

5) Andre husdyrbrug der drives af samme ejer

Gyvelvej 58, 6780 Skærbæk og Hedebovej 41, 6780 Skærbæk.

Plan A

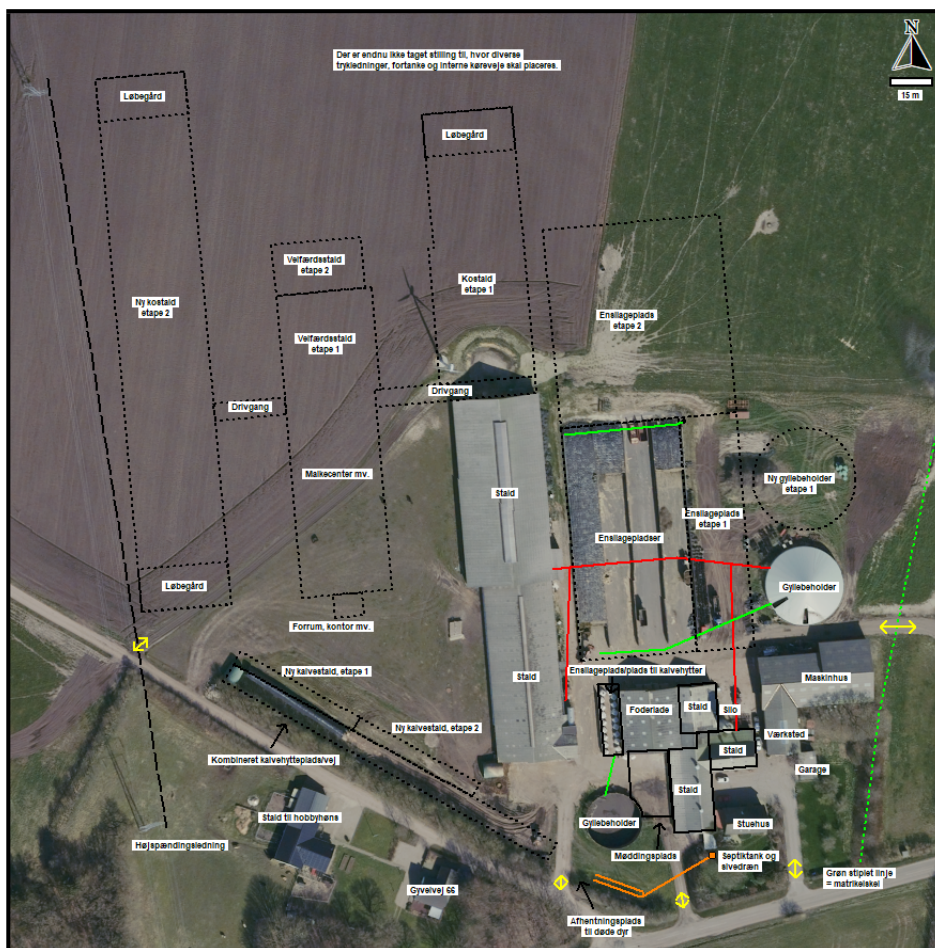
ansøgningsnummer 211585

B. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE

1) Indretning og drift af anlæg

Stald og anlæg

Oplysninger om ejendommens indretning og drift fremgår af nedenstående figur og tabeller.

Figur 1A: Placering af stalde og gødningsanlæg

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
A Kostald	1447	Naturlig ventilation	3 m	(#302692) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med fast gulv (#173382) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse (#173380) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0 0 0	75 100 850
B Gammel stald	444	Naturlig ventilation	3 m	(#267501) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	193
C Gammel ungdyrstald	216	Naturlig ventilation	3 m	(#173396) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse (#173392) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0 0	44 66
D Småkalvestald	221	Naturlig ventilation	3 m	(#267502) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	160
E Tilbygning kostald 2015	1880	Naturlig ventilation	3 m	(#173403) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	1347
Ny kostald, løbegård og drivgang i etape 1	3089	Naturlig ventilation	3 m	(#304333) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb (#304332) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0 0	2080 390
Ny velfærdsstald og malkecenter	3433	Naturlig ventilation	3 m	(#295961) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb (#295615) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0 0	456 912
Ny kalvestald	240	Naturlig ventilation	3 m	(#295618) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	240
Ny kostald og løbegårde etape 2	5922	Naturlig ventilation	3 m	(#295985) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb (#295984) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0 0	3640 780
Tilbygning til velfærdsstald	567	Naturlig ventilation	3 m	(#296254) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	456
Ny kalvestald etape 2	240	Naturlig ventilation	3 m	(#305884) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	240
Kombineret kalveplads og vej (etape 1)	910	Naturlig ventilation	3 m	(#426824) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	200
Stald med hobbyhøns	252	Naturlig ventilation	3 m	(#426825) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, gulvdrift uden kummer	0	73

Tabel 1A - Staldanlæg i ansøgt drift

Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Areal Dimension (m ²)
Ansøgt drift				
Gyllebeholder 3.059 m ³	Flydende			574
Gyllebeholder 1.240 m ³	Flydende			284
Møddingsplads	Fast			314
Ny gyllebeholder på 5.000 m ³ etape 1	Flydende			997

Tabel 2A - Gødningsanlæg i ansøgt drift

Gødningsopbevaring og -håndtering

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 14

Tønder Kommune vurderer:

At de anvendte udbringningsteknikker og opbevaring af husdyrgødningen lever op til gældende regler på området.

Vi vurderer, at der med ansøgers redegørelse og de stillede vilkår er taget tilstrækkeligt hensyn til omkringboende, så gødningshåndtering og -opbevaring ikke er til væsentlig gene for omgivelserne.

Kapacitetsopgørelse

Ansøger har indsendt kapacitetsopgørelser for ansøgt drift ved etape 2 for hele virksomheden, ved et dyrehold på 1000 køer, både for økologisk og konventionel drift.

Tønder Kommune vurderer:

At ansøger har redegjort for tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

2)Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 16

Tønder Kommune vurderer:

Med ansøgers beskrivelse af de nye bygningers placeringer samt redegørelse for produktionsarealer vurderer tønder kommune, at der er redegjort for de bygningsmæssige ændringer og nye bygningers placering. Der er stillet vilkår til staldenes placering og indretning. Ansøger har ønsket valgfrihed med hensyn til teltoverdækning på den nye gyllebeholder.

3)Forbindelse til andre husdyrbrug

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 17

Tønder Kommune vurderer:

At der kun er driftsmæssig sammenhæng mellem Gyvelvej 62 og Gyvelvej 58, samt Hedebovej 41, der alle drives under Ebbesen I/S. Det vurderes at husdyrbrugene er ikke teknisk eller forureningsmæssigt forbundet idet hvert husdyrbrug kan drives selvstændigt, og der ikke er tekniske installationer imellem ejendommene.

4)Lokalisering og landskab

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 17

Tønder Kommune vurderer:

Lokalisering

Der må ifølge husdyrlovens § 6 ikke etableres husdyr-, gødnings- eller ensilageopbevaringsanlæg, eller foretages udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, indenfor følgende afstandskrav:

Afstand til naboer og byzone m.v.	Afstandskrav	Afstand / retning
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller	50 m	ca. 2,7 km (N)

sommerhusområde.		
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende.	50 m	ca. 3,3 km (SV)
Nærmeste nabobeboelse er Gyvelvej 66 (ejes af ansøger). Afstanden er omkring 40 meter til stald A og ca 20 m. til den kombinerede kalveplads/vej og 27 m. til kalvestalden i etape 2. Det er derfor en forudsætning i afgørelsen, for at kunne udvide i stald A og etablere kalveplads/vej samt kalvestald i etape 2, at der sker en sammatrikulering.	50 m	ca. 20 m (S)

Table 3A: Afstand til naboer og byzone mv.

Afstandskravene i § 6 er overholdt.

Der må ifølge husdyrlovens § 7 ikke etableres, udvides eller ændres på husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg indenfor følgende afstandskrav til særlig ammoniakfølsom natur:

Afstand til ammoniakfølsomme naturtyper	Afstandskrav	Afstand / retning
^a Kategori 1 (Inden for internationale naturbeskyttelsesområder)	10 m	ca. 5 km (Ø)
^b Kategori 2 (Uden for internationale naturbeskyttelsesområder)	10 m	ca. 750 m (S)

Table 4A: Afstand til kategori 1 og 2 natur

Afstandskravene i § 7 er overholdt.

Der må ifølge husdyrlovens § 8 ikke etableres husdyr-, gødnings- eller ensilageopbevaringsanlæg, eller foretages udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, indenfor følgende afstandskrav:

Afstand fra anlæg	Afstandskrav	Afstand / retning
Vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning.	25 m	17 m
Vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning	50 m	> 1 km
Vandløb (herunder dræn) og søer, jf. dog stk. 2. Beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning må endvidere ikke etableres inden for en afstand af 100 m til åbne vandløb og til søer med et areal, der er større end 100 m ²	15 m	ca. 350 m (S)
Offentlig vej og privat fællesvej	15 m	6 m (S)
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	> 1 km
Beboelse på samme ejendom	15 m	ca. 3 m
Naboskel	30 m	ca. 24 m

Table 5A: Afstande jf. §8

Afstandskravene i § 8 er ikke overholdt for kalvestalden i etape 1 og den kombinerede kalveplads/vej i forhold til Hedebovej, her bliver afstanden henholdsvis 6 og 13 meter. Afstandskravet i forhold til Hedebovej, er ikke overholdt for løbegården, syd for stalden i etape 2, her bliver afstanden 13 meter. Afstandskravet i forhold til naboskel, er ikke overholdt for den nye gyllebeholder, her bliver afstanden 24 meter. Afstandskravet i forhold til grundvandsboring, er ikke overholdt for den nye ensilageplads, her bliver afstanden 17 meter. Der er gjort rede for hvorfor afstandskravene ikke kan

overholdes, og vurderet på konsekvenserne af overskridelsen i bilag 1 – side 20. Tønder Kommune er enig i ansøgers vurdering, og har meddelt dispensation til disse afstandskrav.

Landskab

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 17

Tønder Kommune vurderer:

Husdyrbruget ligger i et intensivt dyrket landskab. Området er domineret af store og mellemstore landbrug. Landskabet rummer desuden større sammenhængende natur og skovområder. Området er kendetegnet ved at det er større områder, hvor der kun sjældent kommer mennesker.

Tønder Kommune har undersøgt om nye eller ændrede bygninger ligger indenfor relevante udpegninger, afstandskrav, fredninger m.v. i kommuneplanen, naturbeskyttelsesloven, planloven, museumsloven eller skovloven.

Der stilles fastholdende vilkår om udformningen af det nye byggeri. Med de stillede vilkår om farver og beplantning vurderer vi sammenfattende, at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes og at det nye byggeri ikke vil virke forstyrrende i landskabet.

5)Ammoniak

Ammoniakfølsom natur (kategori 1, 2 og 3).

Nærmeste kategori 1 natur ligger ca. 5 km mod sydvest.

Beregningen viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget er 0,0 kg N/ha/år, hvilket er under beskyttelsesniveauet.

Det mest belastede kategori 2 naturområde ligger ca. 1,4 km mod vest.

Beregningen viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget er 0,6 kg N/ha/år, hvilket er under beskyttelsesniveauet.

Nærmeste kategori 3 natur, er et overdrev, der ligger ca. 460 m mod sydvest.

Beregningen viser at merdepositionen fra husdyrbruget er 1,3 kg N/ha/år, Tønder Kommune har vurderet, at merbelastningen på 1,3 kg N/år ikke vil medføre en tilstandsændring, og har på den baggrund ikke vurderet at der skal stilles vilkår til begrænsning af ammoniak. Et stykke potentielt ammoniakfølsom skov, der ligger 420 meter mod syd modtager 0,8 kg N/år/ha, hvilket ikke overstiger beskyttelsesniveauet. Tønder Kommune har i godkendelsen fra 2013 vurderet et stykke skov på matr. Nr 317, beliggende 150 meter sydvest for ejendommen som ammoniakfølsom skov. En fornyet vurdering af betingelserne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 2, pkt. d, har vist at dette skovstykke ikke opfylder definitionens krav.

Beskyttelsesniveauet for ammoniakfølsom natur er derfor overholdt.

Naturbeskyttelseslovens § 3

Der ligger to søer øst for husdyrbruget som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. De ligger begge ca. 330 m mod øst.

Nordlige sø mod øst:

Merdeposition er beregnet til 2,5 kg N/ha/år. Vandhullet er næringsrigt, og er ikke kvælstofbegrænset, så det ansøgte projekt vurderes ikke at give anledning til tilstandsændring i søen.

Sydlig sø mod øst:

Merdeposition er beregnet til 3,4 kg N/ha/år. Vandhullet er næringsrigt, og er ikke kvælstofbegrænset, så det ansøgte projekt vurderes ikke at give anledning til tilstandsændring i søen.

6) Lugt

Der er i ansøgningen foretaget en beregning af lugtgeneafstanden. Nærmeste beboelse, der er uden landbrugspligt, og som ikke ejes af ansøger, er Gyvelvej 69, der ligger 640 meter mod sydvest. Nærmeste samlede bebyggelse, er også nærmeste byzone, er beliggende i Vodder, der ligger 2,8 km mod nord. Beregningen viser, at lugtgenekriteriet er overholdt. Ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af lugtbeskyttelsen.

Tønder Kommune vurderer:

For at begrænse lugtgenerne stilles der vilkår om, at der ikke må opbevares dybstrøelse i markstak inden for 100 m fra beboelser.

Under forudsætning af, at vilkår overholdes, vurderer vi, at der er taget tilstrækkelige hensyn til de omkringboende.

7) Øvrige emissioner og gener

Støj og vibrationer

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 31

Tønder Kommune vurderer:

For at sikre de nærmeste nabobeboelser mod væsentlige støjgener stilles der vilkår til det maksimale bidrag til den samlede støjbelastning. Der er ikke projekteret særlige tiltag for at dæmpe støjklenderne, hvilket heller ikke skønnes nødvendigt.

Under forudsætning af, at vilkårene overholdes, vurderer vi, at der tages tilstrækkelige støjmæssige hensyn til omgivelserne.

Støv

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 33

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår om, at driften ikke må medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens areal.

Fluer og skadedyr

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 33

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår til, at fluebekæmpelse skal ske i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Der stilles vilkår til god staldhygiejne, forsvarlig foderopbevaring, fjernelse af affald, foder og gødningsrester, så at skadedyrsangreb forebygges.

Til- og frakørsel

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 33

Tønder Kommune vurderer:

Da der er relativ god afstand til nærmest nabobeboelse der ikke ejes af ansøger vurderer Tønder Kommune at transporter til og fra ejendommen ikke vil give anledning til gener.

Lys

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 33

Tønder Kommune vurderer:

Staldene oplyses af hensyn til køerne, der er ikke planlagt udendørs projektører. Der vil være lys på lastbiler og traktorer m.v. i forbindelse med interne og eksterne transporter.

Der stilles vilkår om at udendørs belysning skal være nedadrettet belysning, som kun oplyser det nærmeste område.

Vi vurderer, at der med de stillede vilkår er taget tilstrækkeligt hensyn til de landskabelige værdier og de omkringboende.

Driftsforstyrrelser og uheld

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 37

Tønder Kommune vurderer:

For at minimere risikoen for forurening i forbindelse med den almindelige daglige drift stilles der vilkår til opbevaring og håndtering af affald, brændstof og eventuelle kemikalier. Der stilles vilkår om at beredskabsplanen for ejendommen skal vedligeholdes årligt, så der altid sikres en effektiv standsning af og oprydning efter eventuelle uheld.

Vi vurderer, at der dermed er taget tilstrækkelige hensyn til omgivelserne ved håndtering af husdyrgødning, affald og brændstof.

Olie og kemikalier

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 35

Tønder Kommune vurderer:

Vi vurderer, at husdyrbruget opbevarer kemikalier og pesticider forsvarligt, og der stilles derfor ingen vilkår.

Egenkontrol

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 37

Tønder Kommune vurderer:

Vi vurderer, at der bliver stillet vilkår i overensstemmelse med Miljøstyrelsens teknologiliste, til produktionsarealer med faste dræned gulve, og til overdækningen af den eksisterende gyllebeholder. Tønder Kommune vurderer derudover, at der anvendes godt landmandsskab med hensyn til management.

8) Reststoffer, affald og naturressourcer

Spildevand

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 37

Tønder Kommune vurderer:

Ansøger har gjort rede for at spildevand og overfladevand bliver håndteret forsvarligt i forbindelse med udvidelsen. Der stilles vilkår om at byggebladene skal følges i forbindelse med udsprinkling af restvand fra ensilagepladser. Afledning af husspildevand, tagvand fra driftsbygninger og overfladevand til grøft eller vandløb samt nedsivning er ikke omfattet af denne godkendelse, men kræver særskilt tilladelse.

Affald

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 37

Tønder Kommune vurderer:

Under forudsætning af, at vilkårene om affaldshåndtering, egenkontrol og ressourceforbrug overholdes og affald i øvrigt bortskaffes ifølge kommunens affaldsregulativ, vurderer vi, at der tages tilstrækkelige hensyn til omgivelserne, og at mulighederne for genanvendelse og recirkulation udnyttes.

Energiforbrug

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 36

Tønder Kommune vurderer:

Der er stillet vilkår om der skal anvendes LED-belysning i nye stalde. Der stilles desuden vilkår om egenkontrol af energiforbruget. Tønder Kommune vurderer, at der anvendes energibesparende foranstaltninger på ejendommen.

Vandforbrug

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 36

Tønder Kommune vurderer:

Langt størstedelen af vandforbruget på ejendommen er drikkevand til køerne. For at sikre bedst udnyttelse af ressourcerne, er der stillet vilkår om vedligeholdelse af drikkevandssystemer. Af samme årsag stilles der vilkår til, at der skal føres driftsjournal over vandforbruget. Tønder Kommune vurderer, at der anvendes vandbesparende foranstaltninger på ejendommen.

9) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 36

Tønder Kommune vurderer:

Tønder Kommune har fastlagt et BAT-emissionsniveau på 12284 kg N/år ud fra bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Det fremgår af ansøgningen, at den samlede ammoniakemission fra husdyrbruget bliver 12284 kg N/år.

Tønder Kommune vurderer derved at BAT er overholdt.

Der er benyttet følgende tiltag for at opnå BAT-niveau, tiltagene er fasthold med vilkår:

- Nye stalde etableres primært med faste drænedede gulve.
- Fast overdækning på eksisterende gyllebeholder.

10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger:

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 36

Tønder Kommune vurderer:

Da ejendommen ligger ca. 27 km fra den dansk-tyske grænse, er Tønder Kommune enig i ansøgers vurdering om at der ikke er grænseoverskridende virkninger.

C. OPLYSNINGER OM IE-HUSDYRBRUGET

Ikke relevant da husdyrbruget ikke er et IE-husdyrbrug.

D. OPLYSNINGER M.V. TIL MILJØKONSEKVENSRAPPORT

Ved en ansøgning om godkendelse efter husdyrlovens § 16 a, skal ansøgningsmaterialet kunne udgøre en miljøkonsekvensrapport. Kommunen skal gennemgå og bruge rapporten. Tønder Kommune har gennemgået rapporten og har brugt oplysninger i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering. Nedenfor har vi indsat ansøgers ikke tekniske resume af miljøkonsekvensrapporten.

Ikke teknisk resume

Husdyrbruget og produktionsomfang

Denne miljøkonsekvensrapport vedrører husdyrbruget på Gyvelvej 62, 6780 Skærbæk. Husdyrbrugets lovlige dyrehold er et økologisk malkekvæghold af tung race med 245 malkekøer, 62 småkalve til 7 mdr., 157 kvier 7-25 mdr., 122 tyrekalve til 70 kg samt 2 heste 500-700 kg.

Ansøgningen er indsendt for at få mulighed for at få en ny miljøgodkendelse til frit at kunne producere på husdyrbrugets produktionsarealer samt for at få lov til at etablere en kostald på ca. 31,5 m x 95 m inklusiv en løbegård nord for de eksisterende løsdriftstalde, en drivgang på ca. 56,5 m x 6 m, en velfærdsstald samt malkecenter på ca. 31,5 m x 106,6 m, et forrum/kontor mv til malkestalden på ca. 80 m², en kalvestald på 48 m x 5 m, en kombineret kalvehytte-plads/vej, en gyllebeholder på 5.000 m³, en ensilageplads på ca. 20 m x 82 m og i etape 2 at etablere en drivgang på ca. 25 m x 6 m, en kostald inklusiv løbegårde på ca. 31,5 m x 188 m, en forlængelse af velfærdsstalden på 31,5 m x 18 m, en kalvestald på 48 m x 5 m og en ensilageplads på ca. 62 x 70 m. De nye bygninger bliver på maks. 8-12 m i højden.

I etape 1 forventes et kvæghold på ca. 650 malkekøer, kælvkvier 23-24 mdr., småkalve til ca. 5 mdr. og tyrekalve til ca. 14 dage. I etape 2 forventes et kvæghold på ca. 1.000 malkekøer, kælvkvier 23-24 mdr., småkalve til ca. 5 mdr. og tyrekalve til ca. 14 dage.

Landskabelige forhold

Husdyrbruget ligger knap 4 km nordøst for Skærbæk i et lettere kuperet terræn. Mod Gyvelvej og Hedebovej er der plantet levende hegn og desuden er der haveanlæg og enkeltstående træer. De nye stalde og anlæg kommer til at ligge i tilknytning til de eksisterende bygninger og forventes etableret i samme materialer, farver og maksimale højder som de eksisterende stalde og bygninger. Eventuelt ændres farven på bygningerne til antracitgrå.

Potentielle gener

Pga. afstanden til nærmeste naboer, samlet bebyggelse og byzone vurderes det, at der ikke vil være væsentlige gener i form af lugt, støj, rystelser, vibrationer, støv eller lysgener. Alle beboelser i Åved, Gyvelvej 57, 58, 62 og 66 ejes af familien Ebbesen.

Beregningerne i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk viser, at lugtgeneafstandene overholdes.

Fluer og skadedyr bekæmpes, og døde dyr opbevares på afskærmet afhentningsplads.

Transporter til og fra husdyrbruget sker ad overkørslerne til Gyvelvej og Hedebovej. I forhold til naboer vil transportere ikke kunne adskilles fra øvrig trafik på vejene. Trafik reguleres af færdselsreglerne.

Husdyrgødning

Der produceres gylle og dybstrøelse på husdyrbruget. Det meste af gyllen udbringes med nedfælder og ellers med gyllevogn med slæbeslanger. Dybstrøelse udbringes med staldgødningsspreder. Bedriften står selv for udbringningen.

Ammoniakdeposition til natur

Der er i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastsat krav til den maksimale mængde ammoniak, som forskellige naturtyper må belastes med.

Ammoniaknedfald kaldes deposition. Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at beskyttelsesniveauerne for ammoniak til kategori 1 og kategori 2 natur overholdes. Kategori 1 og 2 natur er de mest sårbare naturtyper, hvor der er totaldepositionskrav til.

I forhold til merdeposition til kategori 3 natur, som er mindre sårbare naturtyper, er der en maksimal merdeposition på 1,3 kg ammoniak pr. hektar pr. år. I forhold til natur, der ikke er kategoriseret, er der en maksimal merdeposition på 6,0 kg ammoniak pr. hektar pr. år.

Anvendelse af BAT

BAT er en forkortelse for "bedste tilgængelige teknik" (på engelsk: "best available techniques"). Da husdyrbruget har en ammoniakfordampning over 750 kg NH₃-N/år, er der krav til at anvende den bedste tilgængelige teknik i forhold til minimering af miljøbelastninger. Der er fastsat krav til maksimal ammoniakemission i forhold til BAT i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at husdyrbruget overholder BAT.

Alternative løsninger og 0-alternativ

Såfremt ansøgningen om udvidelse mod forventning ikke godkendes, er 0-alternativet, at der ikke bygges nye stalde, ensilagepladser og gyllebeholdere. Der er behov for, at det eksisterende staldanlæg kan udnyttes optimalt. Det realistiske 0-alternativ er således, at de eksisterende produktionsarealer godkendes, så der frit kan produceres på produktionsarealerne.

De nye stalde og anlæg ønskes placeret tæt på højspændingsledninger vest for de eksisterende stalde. Der forhandles om, om de nye master kan flyttes, så der kan blive plads til at bygge nye stalde nord og vest for de eksisterende stalde. For der tilfælde, at masterne ikke kan flyttes, og der ikke kan opnås dispensation til at placere staldene som ansøgt, ønskes som alternativ at placere stalde og anlæg nord og øst for det eksisterende staldanlæg.

Husdyrbrugets ophør

Hvis husdyrbruget ophører helt, vil stalde, gødningsoptønings- og foderanlæg blive tømt for dyr, gødning og foder og efterfølgende rengjort. Rester af affald vil blive bortskaffet iht. kommunens affaldsregulativ.

ØVRIGE RELEVANTE OPLYSNINGER

Habitatvurdering

Nærmeste natura 2000-område er habitat- og fuglebeskyttelsesområdet "Lindet skov, Hønning Mose, Hønning Plantage og Lovrup Skov" ca. 5 km øst for husdyrbruget. Beregninger viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget vil udgøre 0,0 kg N/ha/år i nærmeste punkt på området efter udvidelsen.

Vi vurderer, at det ansøgte projekt ikke kan få negativ virkning på Natura 2000 området, herunder de arter og naturtyper, som området er udpeget for at beskytte. Vi vurderer også, at det ansøgte projekt ikke i kumulation med andre projekter kan få negativ virkning på udpegningsgrundlaget for området som følge af ammoniak.

Tønder Kommune konkluderer, at det ikke er nødvendigt at foretage en særskilt miljøkonsekvensvurdering i forhold til Natura 2000 området.

Bilag I arter

Husdyrbrugets anlæg ligger ikke i fuglebeskyttelsesområde. Nærmeste fuglebeskyttelsesområde er ligger ca. 5 km mod øst. Det vurderes, alene på grund af afstanden, at projektet ikke vil kunne påvirke bilag I-arter.

Bilag IV arter

Der foreligger ikke konkrete feltobservationer af bilag IV-arter i projektområdet eller i den umiddelbare nærhed.

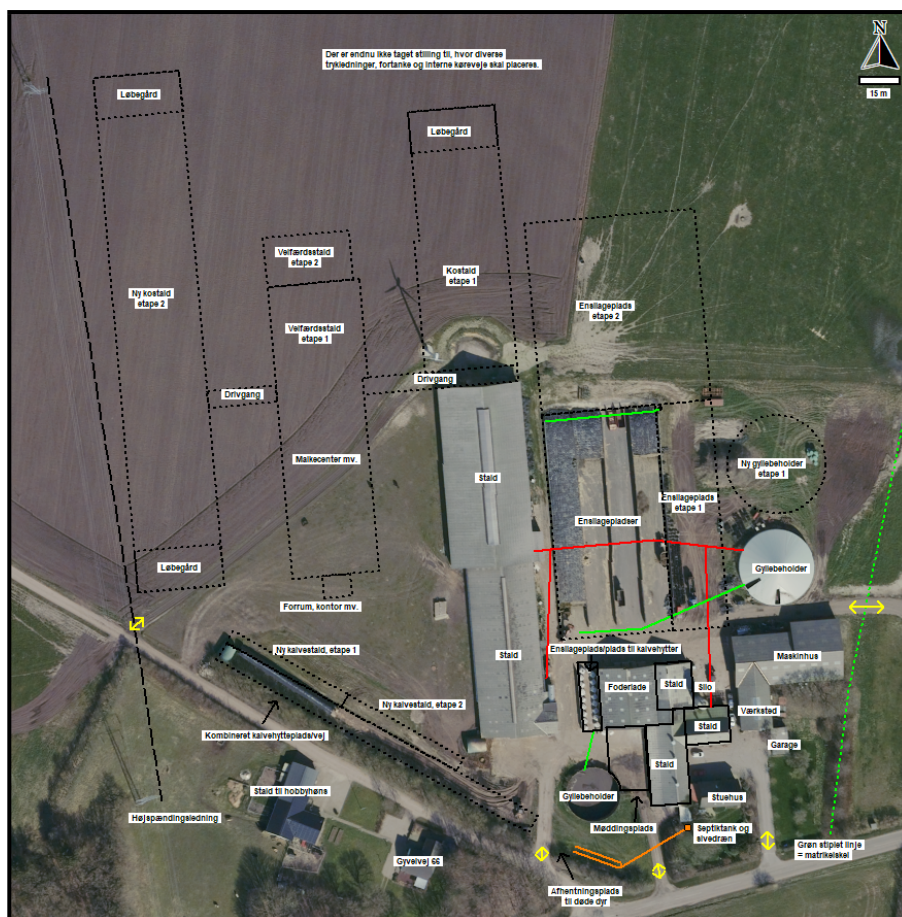
Tønder Kommune vurderer, at projektet ikke vil have en negativ indflydelse på de forskellige bilag IV-arter, da der ikke ændres på vandhuller eller andre potentielle levesteder. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus.

Det vurderes på den baggrund, at projektet ikke vil medføre, at yngle- og rasteområder for bilag IV arter beskadiges eller ødelægges.

VILKÅR TIL PLAN A

Når godkendelsen udnyttes skal vilkårene overholdes. Godkendelsen meddeles på følgende vilkår:

1. Husdyrbruget godkendes til det produktionsareal og den fordeling af dyr som anført i tabel 6A og vist på figur 2A.

Figur 2A: Placering af stalde og gødningsanlæg

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
A Kostald	1447	Naturlig ventilation	3 m	(#302692) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med fast gulv (#173382) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse (#173380) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0 0 0	75 100 850
B Gammel stald	444	Naturlig ventilation	3 m	(#267501) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	193
C Gammel ungdyrstald	216	Naturlig ventilation	3 m	(#173396) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse (#173392) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0 0	44 66
D Småkalvestald	221	Naturlig ventilation	3 m	(#267502) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	160
E Tilbygning kostald 2015	1880	Naturlig ventilation	3 m	(#173403) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	1347
Ny kostald, løbegård og drivgang i etape 1	3089	Naturlig ventilation	3 m	(#304333) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb (#304332) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0 0	2080 390
Ny velfærdsstald og malkecenter	3433	Naturlig ventilation	3 m	(#295961) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb (#295615) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0 0	456 912
Ny kalvestald	240	Naturlig ventilation	3 m	(#295618) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	240
Ny kostald og løbegårde etape 2	5922	Naturlig ventilation	3 m	(#295985) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb (#295984) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0 0	3640 780
Tilbygning til velfærdsstald	567	Naturlig ventilation	3 m	(#296254) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	456
Ny kalvestald etape 2	240	Naturlig ventilation	3 m	(#305884) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	240
Kombineret kalveplads og vej (etape 1)	910	Naturlig ventilation	3 m	(#426824) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	200
Stald med hobbyhøns	252	Naturlig ventilation	3 m	(#426825) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, gulvdrift uden kummer	0	73

Tabel 6A - Staldanlæg i ansøgt drift

2. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet og med de ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.

HUSDYRBRUGETS ANLÆG

Stalde og anlæg

3. De nye stalde, ensilagepladser, møddingsplads, løbegårde og drivgange skal placeres som vist på figur 1A.
4. De nye stalde skal opføres med staldsystem og produktionsareal der fremgår af tabel 1A.

Gødningsopbevaring og -håndtering

5. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle.

6. Påfyldning af gyllevogne og evt. tømning af gylle i anden beholder, skal foregå under opsyn.
7. Hvis der forekommer spild af husdyrgødning skal det straks opsamles.

Landskabelige hensyn

8. Nye bygninger skal opføres i afdæmpede farver og ikke reflekterende materialer, der svarer til farverne på de eksisterende bygninger.

Ammoniak

Indretning og drift af fast drænet gulv:

9. Gulve støbt på stedet skal være dimensioneret med et fald på minimum 1,5 % mod gulvmidte. Præfabrikerede gulve skal have et fald på minimum 1,0 % mod gulvmidte.
10. Gulvet skal være udført med ajlefløb.
11. Lysningsarealet til ajlefløb/gylleopsamling må maksimalt udgøre 5 % af det samlede gangareal.
12. Der skal hver dag foretages skrabninger hver anden time. I den periode, hvor malkekvæget er på græs, skal der foretages skrabninger hver anden time i den periode, hvor dyrene er på stald.
13. Skraberens skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.

Indretning og drift af fast overdækning på eksisterende gyllebeholder:

14. Den eksisterende gyllebeholder skal fortsat være forsynet med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.
15. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
16. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.
17. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

Lugt

18. Markstakke med dybstrøelse og ensilage skal placeres mindst 100 meter fra nabobeboelser.

Støj

19. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbrugets bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholderen, må ikke overstige følgende værdier, målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen:

	Kl.	Midlingstiden	dB(A)
Mandag-fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	7 timer	55
Lørdag	14-18	4 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	0,5 timer	40
Spidsværldi	22-07	-	55

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A).

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser. I forbindelse med høst og korntørring kan grænseværdien om aftenen og om natten forhøjes med 5 dB(A) i høstperioden, dog i højst 6 uger.

Støv

20. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens areal.

Fluer og skadedyr

21. Der skal udføres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
22. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes fri for affald, gødning og foderrester.

Lys

23. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.
24. Udendørs belysning skal afskærmes eller indstilles, så der kun sker nedadrettet belysning.

Driftsforstyrrelser og uheld

25. Den eksisterende beredskabsplan skal vedligeholdes og revideres minimum en gang årligt.
26. Hvis der opbevares flydende gødning, flydende mineraler, flydende kemikalier eller lignende, skal det opbevares i beholdere, der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Det område, hvor beholderne står, skal udformes, så den flydende væske tilbageholdes, hvis der sker uheld med beholderne.

Olie og brændstof

27. Påfyldningspistol for olie skal være forsynet med automatisk lukkemekanisme.

28. Brændstoftanke skal stå på fast og tæt bund, så spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Selve tankningen skal foregå på fast tæt bund.

Egenkontrol og management

29. Der skal føres driftsjournal over følgende aktiviteter:

- Forbrug af el, vand og brændstof.
- Service på mælkekøleanlæg

Oplysningerne skal gemmes i minimum 5 år.

Spildevand

31. Anlæg til udsprinkling af vand fra ensilagepladser, skal følge Landbrugets byggeblade nr.103.09-05, eller senere udgaver.

Affald

32. Spildolie og andet flydende farligt affald skal opbevares indendørs i beholdere der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Beholderne skal stå i en spildbakke, hævet på en rist. Spildbakken skal kunne indeholde volumen af den største beholder, der opbevares i spildbakken.
33. Fast farligt affald skal opbevares indendørs på fast og tæt bund.

Energiforbrug

34. Der skal i nye stalde anvendes LED-belysning og der skal skiftes til lavenergilystofrør i stalde og lader, når de eksisterende er udtjente.

Vandforbrug

35. Drikkevandssystemet skal vedligeholdes så vandspild minimeres.

Plan B

Scenarie med ansøgningsnummer 219874

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
A Kostald	1447	Naturlig ventilation	3 m	(#305827) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med fast gulv (#305822) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse (#305821) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0 0 0	75 100 850
B Gammel stald	444	Naturlig ventilation	3 m	(#305828) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	193
C Gammel ungdyrstald	216	Naturlig ventilation	3 m	(#305834) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse (#305833) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0 0	44 66
D Småkalvestald	221	Naturlig ventilation	3 m	(#305841) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	160
E Tilbygning kostald 2015	1880	Naturlig ventilation	3 m	(#305844) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	1347
Ny kostald, løbegård og drivgang i etape 1	3091	Naturlig ventilation	3 m	(#305852) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb (#305851) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0 0	2080 390
Ny velfærdsstald	1134	Naturlig ventilation	3 m	(#305853) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	912
Ny kalvestald	240	Naturlig ventilation	3 m	(#305855) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	240
Ny kostald og løbegårde etape 2	5922	Naturlig ventilation	3 m	(#305857) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb (#305856) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0 0	3640 780
Tilbygning til velfærdsstald	567	Naturlig ventilation	3 m	(#305859) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	456
Ny kalvestald etape 2	240	Naturlig ventilation	3 m	(#305885) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	240
Ny malkecenter	2035	Naturlig ventilation	3 m	(#305886) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	456
Kombineret kalveplads og vej (etape 1)	894	Naturlig ventilation	3 m	(#426826) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	200
Stald med hobbyhøns	252	Naturlig ventilation	3 m	(#426827) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, gulvdrift uden kummer	0	73
Sum						12302

Table 1B - Staldanlæg i ansøgt drift

Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Areal Dimension (m ²)
Ansøgt drift				
Gyllebeholder 3.059 m ³	Flydende			574
Gyllebeholder 1.240 m ³	Flydende			284
Møddingsplads	Fast			314
Ny gyllebeholder på 5.000 m ³ etape 1	Flydende			997

Tabel 2B - Gødningsanlæg i ansøgt drift**Gødningsopbevaring og -håndtering**

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 14

Tønder Kommune vurderer:

At de anvendte udbringningsteknikker og opbevaring af husdyrgødningen lever op til gældende regler på området.

Vi vurderer, at der med ansøgers redegørelse og de stillede vilkår er taget tilstrækkeligt hensyn til omkringboende, så gødningshåndtering og -opbevaring ikke er til væsentlig gene for omgivelserne.

Kapacitetsopgørelse

Ansøger har indsendt kapacitetsopgørelser for ansøgt drift ved etape 2 for hele virksomheden, ved et dyrehold på 1000 køer, både for økologisk og konventionel drift.

Tønder Kommune vurderer:

At ansøger har redegjort for tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

11) Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 16

Tønder Kommune vurderer:

Med ansøgers beskrivelse af de nye bygningers placeringer samt redegørelse for produktionsarealer vurderer tønder kommune, at der er redegjort for de bygningsmæssige ændringer og nye bygningers placering. Der er stillet vilkår til staldenes placering og indretning. Ansøger har ønsket valgfrihed med hensyn til teltoverdækning på den nye gyllebeholder.

12) Forbindelse til andre husdyrbrug

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 17

Tønder Kommune vurderer:

At der kun er driftsmæssig sammenhæng mellem Gyvelvej 62 og Gyvelvej 58, samt Hedebovej 41, der alle drives under Ebbesen I/S. Det vurderes at husdyrbrugene er ikke teknisk eller forureningsmæssigt forbundet idet hvert husdyrbrug kan drives selvstændigt, og der ikke er tekniske installationer imellem ejendommene.

13) Lokalisering og landskab

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 17

Tønder Kommune vurderer:

Lokalisering

Der må ifølge husdyrlovens § 6 ikke etableres husdyr-, gødnings- eller ensilageopbevaringsanlæg, eller foretages udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, indenfor følgende afstandskrav:

Afstand til naboer og byzone m.v.	Afstandskrav	Afstand / retning
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde.	50 m	ca. 2,7 km (N)
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende.	50 m	ca. 3,3 km (SV)
Nærmeste nabobeboelse er Gyvelvej 66 (ejes af ansøger). Afstanden er omkring 40 meter til stald A og ca 20 m. til den kombinerede kalveplads/vej og 27 m. til kalvestalden i etape 2. Det er derfor en forudsætning i afgørelsen, for at kunne udvide i stald A og etablere kalveplads/vej samt kalvestald i etape 2, at der sker en sammatrikulering.	50 m	ca. 20 m (S)

Tabel 3B: Afstand til naboer og byzone mv.

Afstandskravene i § 6 er overholdt.

Der må ifølge husdyrlovens § 7 ikke etableres, udvides eller ændres på husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg indenfor følgende afstandskrav til særlig ammoniakfølsom natur:

Afstand til ammoniakfølsomme naturtyper	Afstandskrav	Afstand / retning
^a Kategori 1 (Inden for internationale naturbeskyttelsesområder)	10 m	ca. 5 km (Ø)
^e Kategori 2 (Uden for internationale naturbeskyttelsesområder)	10 m	ca. 750 m (S)

Tabel 4B: Afstand til kategori 1 og 2 natur

Afstandskravene i § 7 er overholdt.

Der må ifølge husdyrlovens § 8 ikke etableres husdyr-, gødnings- eller ensilageopbevaringsanlæg, eller foretages udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, indenfor følgende afstandskrav:

Afstand fra anlæg	Afstandskrav	Afstand / retning
Vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning.	25 m	7 m
Vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning	50 m	> 1 km
Vandløb (herunder dræn) og søer, jf. dog stk. 2. Beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning må endvidere ikke etableres inden for en afstand af 100 m til åbne vandløb og til søer med et areal, der er større end 100 m ²	15 m	ca. 350 m (S)
Offentlig vej og privat fællesvej	15 m	37 m (S)
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	> 1 km
Beboelse på samme ejendom	15 m	ca. 3 m
Naboskel	30 m	ca. 17 m

Tabel 5B: Afstande jf. §8

Afstandskravene i § 8 er ikke overholdt for ny kostald med løbegård i forhold til naboskel, her bliver afstanden 17 meter. Afstandskravet i forhold til grundvandsboring, er ikke overholdt for den nye stald, her bliver afstanden 7 meter. Der er gjort rede for hvorfor afstandskravene ikke kan overholdes, og vurderet på konsekvenserne af overskridelsen i bilag 1 – side 20. Tønder Kommune er enig i ansøgers vurdering, og har meddelt dispensation til disse afstandskrav.

Landskab

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 17

Tønder Kommune vurderer:

Husdyrbruget ligger i et intensivt dyrket landskab. Området er domineret af store og mellemstore landbrug. Landskabet rummer desuden større sammenhængende natur og skovområder. Området er kendetegnet ved at det er større områder, hvor der kun sjældent kommer mennesker.

Tønder Kommune har undersøgt om nye eller ændrede bygninger ligger indenfor relevante udpegninger, afstandskrav, fredninger m.v. i kommuneplanen, naturbeskyttelsesloven, planloven, museumsloven eller skovloven.

Der stilles fastholdende vilkår om udformningen af det nye byggeri. Med de stillede vilkår om farver og beplantning vurderer vi sammenfattende, at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes og at det nye byggeri ikke vil virke forstyrrende i landskabet.

14) Ammoniak

Ammoniakfølsom natur (kategori 1, 2 og 3).

Nærmeste kategori 1 natur ligger ca. 5 km mod sydvest.

Beregningen viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget er 0,0 kg N/ha/år, hvilket er under beskyttelsesniveauet.

Det mest belastede kategori 2 naturområde ligger ca. 1,4 km mod vest.

Beregningen viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget er 0,6 kg N/ha/år, hvilket er under beskyttelsesniveauet.

Nærmeste kategori 3 natur, er et overdrev, der ligger ca. 460 m mod sydvest.

Beregningen viser at merdepositionen fra husdyrbruget er 0,8 kg N/ha/år, hvilket er under beskyttelsesniveauet. Et stykke potentielt ammoniakfølsom skov, der ligger 420 meter mod syd modtager 0,7 kg N/år/ha, hvilket er under beskyttelsesniveauet. Tønder Kommune har i godkendelsen fra 2013 vurderet et stykke skov på matr. Nr 317, beliggende 150 meter sydvest for ejendommen som ammoniakfølsom skov. En fornyet vurdering af betingelserne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 2, pkt. d, har vist at dette skovstykke ikke opfylder definitionens krav.

Beskyttelsesniveauet for ammoniakfølsom natur er derfor overholdt.

Naturbeskyttelseslovens § 3

Der ligger to søer øst for husdyrbruget som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. De ligger begge ca. 330 m mod øst.

Nordlige sø mod øst:

Merdeposition er beregnet til 4,1 kg N/ha/år. Vandhullet er næringsrigt, og er ikke kvælstofbegrænset, så det ansøgte projekt vurderes ikke at give anledning til tilstandsændring i søen.

Sydlig sø mod øst:

Merdeposition er beregnet til 2,9 kg N/ha/år. Vandhullet er næringsrigt, og er ikke kvælstofbegrænset, så det ansøgte projekt vurderes ikke at give anledning til tilstandsændring i søen.

15) Lugt

Der er i ansøgningen foretaget en beregning af lugtgeneafstanden. Nærmeste beboelse, der er uden landbrugspligt, og som ikke ejes af ansøger, er Gyvelvej 69, der ligger 640 meter mod sydvest. Nærmeste samlede bebyggelse, er også nærmeste byzone, er beliggende i Vodder, der ligger 2,8 km mod nord. Beregningen viser, at lugtgenekriteriet er overholdt. Ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af lugtbeskyttelsen.

Tønder Kommune vurderer:

For at begrænse lugtgenerne stilles der vilkår om, at der ikke må opbevares dybstrøelse i markstak inden for 100 m fra beboelser.

Under forudsætning af, at vilkår overholdes, vurderer vi, at der er taget tilstrækkelige hensyn til de omkringboende.

16) Øvrige emissioner og gener

Støj og vibrationer

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 31

Tønder Kommune vurderer:

For at sikre de nærmeste nabobeboelser mod væsentlige støjgener stilles der vilkår til det maksimale bidrag til den samlede støjbelastning. Der er ikke projekteret særlige tiltag for at dæmpe støjkilderne, hvilket heller ikke skønnes nødvendigt.

Under forudsætning af, at vilkårene overholdes, vurderer vi, at der tages tilstrækkelige støjmæssige hensyn til omgivelserne.

Støv

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 33

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår om, at driften ikke må medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens areal.

Fluer og skadedyr

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 33

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår til, at fluebekæmpelse skal ske i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Der stilles vilkår til god staldhygiejne, forsvarlig foderopbevaring, fjernelse af affald, foder og gødningsrester, så at skadedyrsangreb forebygges.

Til- og frakørsel

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 33

Tønder Kommune vurderer:

Da der er relativ god afstand til nærmest nabobeboelse der ikke ejes af ansøger vurderer Tønder Kommune at transporter til og fra ejendommen ikke vil give anledning til gener.

Lys

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 33

Tønder Kommune vurderer:

Staldene oplyses af hensyn til køerne, der er ikke planlagt udendørs projektører. Der vil være lys på lastbiler og traktorer m.v. i forbindelse med interne og eksterne transporter.

Der stilles vilkår om at udendørs belysning skal være nedadrettet belysning, som kun oplyser det nærmeste område.

Vi vurderer, at der med de stillede vilkår er taget tilstrækkeligt hensyn til de landskabelige værdier og de omkringboende.

Driftsforstyrrelser og uheld

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 37

Tønder Kommune vurderer:

For at minimere risikoen for forurening i forbindelse med den almindelige daglige drift stilles der vilkår til opbevaring og håndtering af affald, brændstof og eventuelle kemikalier. Der stilles vilkår om at beredskabsplanen for ejendommen skal vedligeholdes årligt, så der altid sikres en effektiv standsning af og oprydning efter eventuelle uheld.

Vi vurderer, at der dermed er taget tilstrækkelige hensyn til omgivelserne ved håndtering af husdyrgødning, affald og brændstof.

Olie og kemikalier

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 35

Tønder Kommune vurderer:

Vi vurderer, at husdyrbruget opbevarer kemikalier og pesticider forsvarligt, og der stilles derfor ingen vilkår.

Egenkontrol

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 37

Tønder Kommune vurderer:

Vi vurderer, at der bliver stillet vilkår i overensstemmelse med Miljøstyrelsens teknologiliste, til produktionsarealer med faste drænedede gulve, og til overdækningen af den eksisterende gyllebeholder. Tønder Kommune vurderer derudover, at der anvendes godt landmandsskab med hensyn til management.

17) Reststoffer, affald og naturressourcer

Spildevand

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 37

Tønder Kommune vurderer:

Ansøger har gjort rede for at spildevand og overfladevand bliver håndteret forsvarligt i forbindelse med udvidelsen. Der stilles vilkår om at byggebladene skal følges i forbindelse med udsprinkling af restvand fra ensilagepladser. Afledning af husspildevand, tagvand fra driftsbygninger og overfladevand til grøft eller vandløb samt nedsivning er ikke omfattet af denne godkendelse, men kræver særskilt tilladelse.

Affald

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 37

Tønder Kommune vurderer:

Under forudsætning af, at vilkårene om affaldshåndtering, egenkontrol og ressourceforbrug overholdes og affald i øvrigt bortskaffes ifølge kommunens affaldsregulativ, vurderer vi, at der tages tilstrækkelige hensyn til omgivelserne, og at mulighederne for genanvendelse og recirkulation udnyttes.

Energiforbrug

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 36

Tønder Kommune vurderer:

Der er stillet vilkår om der skal anvendes LED-belysning i nye stalde. Der stilles desuden vilkår om egenkontrol af energiforbruget. Tønder Kommune vurderer, at der anvendes energibesparende foranstaltninger på ejendommen.

Vandforbrug

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 36

Tønder Kommune vurderer:

Langt størstedelen af vandforbruget på ejendommen er drikkevand til køerne. For at sikre bedst udnyttelse af ressourcerne, er der stillet vilkår om vedligeholdelse af drikkevandssystemer. Af samme årsag stilles der vilkår til, at der skal føres driftsjournal over vandforbruget. Tønder Kommune vurderer, at der anvendes vandbesparende foranstaltninger på ejendommen.

18) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 36

Tønder Kommune vurderer:

Tønder Kommune har fastlagt et BAT-emissionsniveau på 13606 kg N/år ud fra bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Det fremgår af ansøgningen, at den samlede ammoniakemission fra husdyrbruget bliver 13606 kg N/år.

Tønder Kommune vurderer derved at BAT er overholdt.

Der er benyttet følgende tiltag for at opnå BAT-niveau, tiltagene er fasthold med vilkår:

- Nye stalde etableres primært med faste drænede gulve.
- Fast overdækning på eksisterende gyllebeholder.

10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger:

Ansøger oplyser:

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 36

Tønder Kommune vurderer:

Da ejendommen ligger ca. 27 km fra den dansk-tyske grænse, er Tønder Kommune enig i ansøgers vurdering om at der ikke er grænseoverskridende virkninger.

C. OPLYSNINGER OM IE-HUSDYRBRUGET

Ikke relevant da husdyrbruget ikke er et IE-husdyrbrug.

D. OPLYSNINGER M.V. TIL MILJØKONSEKVENSRAPPORT

Ved en ansøgning om godkendelse efter husdyrlovens § 16 a, skal ansøgningsmaterialet kunne udgøre en miljøkonsekvensrapport. Kommunen skal gennemgå og bruge rapporten. Tønder Kommune har gennemgået rapporten og har brugt oplysninger i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering. Nedenfor har vi indsat ansøgers ikke tekniske resume af miljøkonsekvensrapporten.

Ikke teknisk resume

Husdyrbruget og produktionsomfang

Denne miljøkonsekvensrapport vedrører husdyrbruget på Gyvelvej 62, 6780 Skærbæk. Husdyrbrugets lovlige dyrehold er et økologisk malkekvæghold af tung race med 245 malkekøer, 62 småkalve til 7 mdr., 157 kvier 7-25 mdr., 122 tyrekalve til 70 kg samt 2 heste 500-700 kg.

Ansøgningen er indsendt for at få mulighed for at få en ny miljøgodkendelse til frit at kunne producere på husdyrbrugets produktionsarealer samt for at få lov til at etablere en kostald på ca. 31,5 m x 95 m inklusiv en løbegård nord for de eksisterende løsdriftstalder, en drivgang på ca. 56,5 m x 6 m, en velfærdsstald samt malkecenter på ca. 31,5 m x 106,6 m, et forrum/kontor til malkestalden på ca. 80 m², en kalvestald på 48 m x 5 m, en kombineret kalvehytteplads/vej, en gyllebeholder på 5.000 m³, en ensilageplads på ca. 20 m x 82 m og i etape 2 at etablere en drivgang på ca. 25 m x 6 m, en kostald inklusiv løbegårde på ca. 31,5 m x 188 m, en forlængelse af velfærdsstalden på 31,5 m x 18 m, en kalvestald på 48 m x 5 m og en ensilageplads på ca. 62 x 70 m. De nye bygninger bliver på maks. 8-12 m i højden.

I etape 1 forventes et kvæghold på ca. 650 malkekøer, kælvkvier 23-24 mdr., småkalve til ca. 5 mdr. og tyrekalve til ca. 14 dage. I etape 2 forventes et kvæghold på ca. 1.000 malkekøer, kælvkvier 23-24 mdr., småkalve til ca. 5 mdr. og tyrekalve til ca. 14 dage.

Landskabelige forhold

Husdyrbruget ligger knap 4 km nordøst for Skærbæk i et lettere kuperet terræn. Mod Gyvelvej og Hedebovej er der plantet levende hegn og desuden er der haveanlæg og enkeltstående træer. De nye stalde og anlæg kommer til at ligge i tilknytning til de eksisterende bygninger og forventes etableret i samme

materialer, farver og maksimale højder som de eksisterende stalde og bygninger. Eventuelt ændres farven på bygningerne til antracitgrå.

Potentielle gener

Pga. afstanden til nærmeste naboer, samlet bebyggelse og byzone vurderes det, at der ikke vil være væsentlige gener i form af lugt, støj, rystelser, vibrationer, støv eller lysgener. Alle beboelser i Åved, Gyvelvej 57, 58, 62 og 66 ejes af familien Ebbesen.

Beregningerne i ansøgningsystemet Husdyrgodkendelse.dk viser, at lugtgeneafstandene overholdes.

Fluer og skadedyr bekæmpes, og døde dyr opbevares på afskærmet afhentningsplads.

Transporter til og fra husdyrbruget sker ad overkørslerne til Gyvelvej og Hedebovej. I forhold til naboer vil transportere ikke kunne adskilles fra øvrig trafik på vejene. Trafik reguleres af færdselsreglerne.

Husdyrgødning

Der produceres gylle og dybstrøelse på husdyrbruget. Det meste af gyllen udbringes med nedfælder og ellers med gyllevogn med slæbeslanger. Dybstrøelse udbringes med staldgødningsspredere. Bedriften står selv for udbringningen.

Ammoniakdeposition til natur

Der er i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastsat krav til den maksimale mængde ammoniak, som forskellige naturtyper må belastes med.

Ammoniaknedfald kaldes deposition. Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at beskyttelsesniveauerne for ammoniak til kategori 1 og kategori 2 natur overholdes. Kategori 1 og 2 natur er de mest sårbare naturtyper, hvor der er totaldepositionskrav til.

I forhold til merdeposition til kategori 3 natur, som er mindre sårbare naturtyper, er der en maksimal merdeposition på 0,8 kg ammoniak pr. hektar pr. år. I forhold til natur, der ikke er kategoriseret, er der en maksimal merdeposition på 4,1 kg ammoniak pr. hektar pr. år.

Anvendelse af BAT

BAT er en forkortelse for "bedste tilgængelige teknik" (på engelsk: "best available techniques"). Da husdyrbruget har en ammoniakfordampning over 750 kg NH₃-N/år, er der krav til at anvende den bedste tilgængelige teknik i forhold til minimering af miljøbelastninger. Der er fastsat krav til maksimal ammoniakemission i forhold til BAT i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at husdyrbruget overholder BAT.

Alternative løsninger og 0-alternativ

Såfremt ansøgningen om udvidelse mod forventning ikke godkendes, er 0-alternativet, at der ikke bygges nye stalde, ensilagepladser og gyllebeholdere. Der er behov for, at det eksisterende staldanlæg kan udnyttes optimalt. Det realistiske 0-alternativ er således, at de eksisterende produktionsarealer godkendes, så der frit kan produceres på produktionsarealerne.

De nye stalde og anlæg ønskes placeret tæt på højspændingsledninger vest for de eksisterende stalde. Der forhandles om, om de nye master kan flyttes, så der kan blive plads til at bygge nye stalde nord og vest for de eksisterende stalde. For der tilfælde, at masterne ikke kan flyttes, og der ikke kan opnås dispensation til at placere staldene som ansøgt, ønskes som alternativ at placere stalde og anlæg nord og øst for det eksisterende staldanlæg.

Husdyrbrugets ophør

Hvis husdyrbruget ophører helt, vil stalde, gødningsopbevarings- og foderanlæg blive tømt for dyr, gødning og foder og efterfølgende rengjort. Rester af affald vil blive bortskaffet iht. kommunens affaldsregulativ.

ØVRIGE RELEVANTE OPLYSNINGER

Habitatvurdering

Nærmeste natura 2000-område er habitat- og fuglebeskyttelsesområdet "Lindet skov, Hønning Mose, Hønning Plantage og Lovrup Skov" ca. 5 km øst for husdyrbruget. Beregninger viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget vil udgøre 0,0 kg N/ha/år i nærmeste punkt på området efter udvidelsen.

Vi vurderer, at det ansøgte projekt ikke kan få negativ virkning på Natura 2000 området, herunder de arter og naturtyper, som området er udpeget for at beskytte. Vi vurderer også, at det ansøgte projekt ikke i kumulation med andre projekter kan få negativ virkning på udpegningsgrundlaget for området som følge af ammoniak.

Tønder Kommune konkluderer, at det ikke er nødvendigt at foretage en særskilt miljøkonsekvensvurdering i forhold til Natura 2000 området.

Bilag I arter

Husdyrbrugets anlæg ligger ikke i fuglebeskyttelsesområde. Nærmeste fuglebeskyttelsesområde er ligger ca. 5 km mod øst. Det vurderes, alene på grund af afstanden, at projektet ikke vil kunne påvirke bilag I-arter.

Bilag IV arter

Der foreligger ikke konkrete feltobservationer af bilag IV-arter i projektområdet eller i den umiddelbare nærhed.

Tønder Kommune vurderer, at projektet ikke vil have en negativ indflydelse på de forskellige bilag IV-arter, da der ikke ændres på vandhuller eller andre potentielle levesteder. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus.

Det vurderes på den baggrund, at projektet ikke vil medføre, at yngle- og rasteområder for bilag IV arter beskadiges eller ødelægges.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
A Kostald	1447	Naturlig ventilation	3 m	(#305827) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med fast gulv (#305822) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse (#305821) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0 0 0	75 100 850
B Gammel stald	444	Naturlig ventilation	3 m	(#305828) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	193
C Gammel ungdyrstald	216	Naturlig ventilation	3 m	(#305834) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse (#305833) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0 0	44 66
D Småkalvestald	221	Naturlig ventilation	3 m	(#305841) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	160
E Tilbygning kostald 2015	1880	Naturlig ventilation	3 m	(#305844) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	1347
Ny kostald, løbegård og drivgang i etape 1	3091	Naturlig ventilation	3 m	(#305852) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb (#305851) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0 0	2080 390
Ny velfærdsstald	1134	Naturlig ventilation	3 m	(#305853) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	912
Ny kalvestald	240	Naturlig ventilation	3 m	(#305855) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	240
Ny kostald og løbegårde etape 2	5922	Naturlig ventilation	3 m	(#305857) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb (#305856) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0 0	3640 780
Tilbygning til velfærdsstald	567	Naturlig ventilation	3 m	(#305859) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	456
Ny kalvestald etape 2	240	Naturlig ventilation	3 m	(#305885) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	240
Ny malkecenter	2035	Naturlig ventilation	3 m	(#305886) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	456
Kombineret kalveplads og vej (etape 1)	894	Naturlig ventilation	3 m	(#426826) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	200
Stald med hobbyhøns	252	Naturlig ventilation	3 m	(#426827) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, gulvdrift uden kummer	0	73
Sum						12302

Tabel 6B - Staldanlæg i ansøgt drift

36. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet og med de ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.

HUSDYRBRUGETS ANLÆG **Stalde og anlæg**

37. De nye stalde, ensilagepladser, møddingsplads løbegårde og drivgange skal placeres som vist på figur 1B.

38. De nye stalde skal opføres med staldsystem og produktionsareal der fremgår af tabel 1B.

Gødningsopbevaring og -håndtering

39. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle.
40. Påfyldning af gyllevogne og evt. tømning af gylle i anden beholder, skal foregå under opsyn.
41. Hvis der forekommer spild af husdyrgødning skal det straks opsamles.

Landskabelige hensyn

42. Nye bygninger skal opføres i afdæmpede farver og ikke reflekterende materialer, der svarer til farverne på de eksisterende bygninger.

Ammoniak

Indretning og drift af fast drænet gulv:

43. Gulve støbt på stedet skal være dimensioneret med et fald på minimum 1,5 % mod gulvmidte. Præfabrikerede gulve skal have et fald på minimum 1,0 % mod gulvmidte.
44. Gulvet skal være udført med ajlefløb.
45. Lysningsarealet til ajlefløb/gylleopsamling må maksimalt udgøre 5 % af det samlede gangareal.
46. Der skal hver dag foretages skrabninger hver anden time. I den periode, hvor malkekvæget er på græs, skal der foretages skrabninger hver anden time i den periode, hvor dyrene er på stald.
47. Skraberens skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.

Indretning og drift af fast overdækning på eksisterende gyllebeholder:

48. Den eksisterende gyllebeholder skal fortsat være forsynet med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.
49. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
50. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.
51. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

Lugt

52. Markstakke med dybstrøelse og ensilage skal placeres mindst 100 meter fra nabobeboelser.

Støj

53. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbrugets bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholderen, må ikke overstige følgende værdier, målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen:

	Kl.	Midlingstiden	dB(A)
Mandag-fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	7 timer	55
Lørdag	14-18	4 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	0,5 timer	40
Spidsværdi	22-07	-	55

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A).

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser. I forbindelse med høst og korntørring kan grænseværdien om aftenen og om natten forhøjes med 5 dB(A) i høstperioden, dog i højst 6 uger.

Støv

54. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens areal.

Fluer og skadedyr

55. Der skal udføres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
56. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes fri for affald, gødning og foderrester.

Lys

57. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.
58. Udendørs belysning skal afskærmes eller indstilles, så der kun sker nedadrettet belysning.

Driftsforstyrrelser og uheld

59. Den eksisterende beredskabsplan skal vedligeholdes og revideres minimum en gang årligt.

60. Hvis der opbevares flydende gødning, flydende mineraler, flydende kemikalier eller lignende, skal det opbevares i beholdere, der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Det område, hvor beholderne står, skal udformes, så den flydende væske tilbageholdes, hvis der sker uheld med beholderne.

Olie og brændstof

61. Påfyldningspistol for olie skal være forsynet med automatisk lukkemekanisme.
62. Brændstoftanke skal stå på fast og tæt bund, så spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Selve tankningen skal foregå på fast tæt bund.

Egenkontrol og management

63. Der skal føres driftsjournal over følgende aktiviteter:

- Forbrug af el, vand og brændstof.
- Service på mælkekøleanlæg

Oplysningerne skal gemmes i minimum 5 år.

Spildevand

64. Anlæg til udsprinkling af vand fra ensilagepladser, skal følge Landbrugets byggeblade nr.103.09-05, eller senere udgaver.

Affald

65. Spildolie og andet flydende farligt affald skal opbevares indendørs i beholdere der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Beholderne skal stå i en spildbakke, hævet på en rist. Spildbakken skal kunne indeholde volumen af den største beholder, der opbevares i spildbakken.
66. Fast farligt affald skal opbevares indendørs på fast og tæt bund.

Energiforbrug

67. Der skal i nye stalde anvendes LED-belysning og der skal skiftes til lavenergilystofrør i stalde og lader, når de eksisterende er udtjente.

Vandforbrug

68. Drikkevandssystemet skal vedligeholdes så vandspild minimeres.

HØRINGER

Idehøring

Ansøgningen blev 5. oktober annonceret i 14 dage på <https://dma.mst.dk/> og www.toender.dk.

Høring af parter, naboer og andre berørte

Tønder Kommune vurderer, at dem som skal høres i sagen, er ansøger og ejere af bebyggelse, der ligger inden for lugtkonsekvenszonen på ca. 963 meter. De har derfor modtaget et brev om projektet og fået mulighed for at sende bemærkninger ind.

Tønder Kommune har derudover vurderet, om der er naboer, der skal orienteres om sagen. Naboer i husdyrlovens forstand defineres som ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til den ejendom, hvorpå anlægget er beliggende. Naboer skal orienteres, med mindre kommunen skønner, at det der er søgt om, har underordnet betydning for naboen. Det er kommunens opfattelse, at såfremt der på de tilstødende matrikler ikke er bebyggelse på både husdyrbrugets og naboens matrikel, så har det ansøgte som udgangspunkt underordnet betydning. Ud fra den betragtning er der ikke foretaget orientering af naboer.

Nabo- og partshøringen har ikke givet anledning til bemærkninger.

KLAGEVEJLEDNING

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Bemærk at klagenævnet 1. februar 2017 har skiftet navn, så der kan være flere steder, hvor det stadig står navngivet som Natur- og Miljøklagenævnet. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. som privatperson og 1.800 kr. som virksomhed eller organisation. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget senest torsdag d. 26. august 2021.

Du kan vælge at få denne afgørelse prøvet ved domstolen. Retssagen skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er meddelt. Hvis afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i tilladelsen eller helt at ophæve tilladelsen. Hvis tilladelsen udnyttes inden klagefristens udløb – og inden en eventuel klage er afgjort af klagemyndigheden – sker udnyttelsen på virksomhedens ansvar.

BILAG

Bilag 1: Miljøkonsekvensrapport